

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V opravi prejema mesečna K 1.50

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 8. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejema. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Politično stališče Iržaških Slovencev.

Trst, dne 1. oktobra.
Dr. Ribačjeva razkritja o kranjskih liberalcih.

Politično društvo »Edinost« je sklicalo za danes shod, na katerem je poročal poslanec dr. Rybač o političnem položaju. Glavni del govora je bil posvečen dogodkom v minulem državnozbornem zasedanju. Obširno je obrazložil razloge, ki govore za združenje vseh jugoslovanskih poslancev v parlamentu na Dunaju. Opravičeval je zvezo s »Slovensko-hrvatsko zajednico« ter zavračal očitanje naprednjakov, da so zakrivila primorski poslanci s tem izdajstvo. Primorski poslanci so se zvezali le z drugo slovensko stranko, dočim so se kranjski naprednjaki zvezali še nedavno z nemškimi liberalci. Zvezali so se celo na podlagi pismene pogodbe, katero so Nemci zahtevali, ker so pač dobro poznali naprednjake, od katerih so nekateri gospodje pozneje res izdajali svoje podpise, dokler jim nemški liberalci istih niso pod nos pomolili. Na Goriškem so se naprednjaki zvezali z italijanskimi »klerikalci«. Kranjskim naprednjakom je torej dovoljeno, da se vežejo z nemškimi liberalci, goriškim, da se vežejo z italijanskimi »klerikalci«. Le tržaški in istrski Slovenci bi se ne smeli vezati z drugo slovensko stranko. Dr. Rybač je potem omenjal, da so kranjski naprednjaki nameravali v Trstu osnovati svojo stranko in napraviti razdor. Bil je napravljen že načrt za napredno gospodarsko organizacijo v Trstu, ki naj bi služila v podlago napredni politični organizaciji. Da do tega ni prišlo, je kriv le polom Agro-Merkurja, Glavne Posojilnice in Zveze slovenskih posojilnic.

Govornik je poudarjal ob zaključku nujno potrebo združenja vseh Jugoslovancev v enotno parlamentarno zvezo, čemur so navzoči navdušeno pritrjevali. Shod je izrekel dr. Rybaču enoglasno brezpogojno zaupanje.

Dr. Rybač je omenil med svojim govorom tudi revizijo ljudskega štetja ter poudarjal, da je po njegovih informacijah vspeh istega za Slovence zelo dovoljen; našli so okoli 20 tisoč Slovencev več. Omenil je tudi tripoličansko vprašanje ter poudarjal, da Italija nima pravice okupirati dotične po-

krajine v imenu civilizacije, ki ima sama v svojih južnih provincah v tem oziru obilo dela.

Italijansko-turška vojska.

Italijani so zavratni, zahrbtni. To zna ves svet, tisti svet, ki je obsojal Japonce, ker so prej napadli Ruse, kakor je bila napovedana vojska. Italijani niso nič boljši. Turki trde, da so Italijani napadli pri Prevezi tiste dve turški torpedovki prej, kakor je poteklo tistih 24 ur, ki so jih milostno dovolili Turkom. Verujemo lahko turškemu poročilu. Saj celo laško poročilo potrja, da so že dopolne zagledali tisti dve torpedovki. Nadalje so pa pričeli Lahi tudi prej obsireljavati Tripolis, kakor bi ga bili smeli po mednarodnih načelih. Celotitalijanom prijateljsko časopisje ni zadovoljno z italijansko zahrbtnostjo, ki prav nič ne zaostaja za zahrbtnostjo toliko grajanih Japoncev.

Z ozirom na laško zahrbtnost mora biti tudi naša diplomacija previdna. Lahi pomnožujejo svoje posadke ob naši meji z rezervisti. Nadalje so pri Prevezi izkrcali vojake. Upravičeno vprašuje Lahom zelo prijazna »Zeit«, česa iščejo Italijani v Albaniji, ali jo hočejo morebiti kar pod roko anekirati? »Zeit« poziva avstrijsko diplomacijo, da naj pozorno sledi, kaj da dela Italija, naša »na zvestejša« zaveznica.

Na Balkanu že vre. Bulgari, Črnogorci in Srbi se pripravljajo, da udarijo.

Naša diplomacija pa opominja Turčijo, da naj skrbi za mir in red v ostali Turčiji. Druga evropska diplomacija zavzema isto stališče.

Zelo ostro so pa pričeli proti Lahom pisati angleški listi »Daily Graphic«, »Daily Mail«, »Daily Telegraph«, »Daily Express« in »Daily Chronicle« ostro obsojajo roparski pohod Turčije.

Na Turškem samem je padlo Hakijevo ministrstvo. Vlado prevzame Angležem prijazen Kjamil paša.

Nemci a pritiska na Turčijo, da bi sklenili z Italijo mir, a nova turška vlada je bojevit in je baje že sklenila izgnati Lahe, bojkotirati laške trgovce in odpraviti laško trgovsko pogodbo. Turki zdaj naglašajo, da naj bi se bil dovolil Italiji protektorat v Tripolisu. Čež nekaj let bi bila turška armada in mornarica močni dovolj, da bi Lahi morali opustiti svoj protektorat v Tripolisu.

Vojska sama se dozda bi je pred Tripolisom in v Jadranskem morju. Če

so razna poročila istinita, imajo Lahi smolo in so že izgubili več ladij. Potrjena seveda poročila niso in tako hitro tudi ne bodo. Tako Turki kakor Italijani bodo namreč vedno poročali tako, da bo položaj zanje ugodno slikan.

VKRCANJE ITALIJANSKE EKSPEDICIJE.

Iz Rima se poroča: Italijanska ekspedicijska namenjena v Tripolis je zbrana v Siciliji. V Tripolis se šele odpelje, ko osvoji laško brodovje Tripolis, kar bo najbrže še nekaj dni trajalo, ker se Turki hrabro branijo. Sestavljena je ekspedicijska iz štirih pehotnih brigad, (8 pehotnih polkov), dva polka bersagliarov, 12 artiljerijskih baterij, 4 eskadroni kavalarije, tehnične čete; skupaj 35.000 mož. Iz Milana se je 30. m. poročalo, da se prično vojaki vkrcavati 1. t. m. Ekspedicijsko brodovje bo vozilo tako, da bo prevozilo 10 milj eno uro. Ker je s Sicilije do Tripolisa 550 milj, bo rabila ekspedicijska 2½ dni. Stotnije broje 200 mož. V Rimu se trdi, da se odpelje kralj Viktor Emanuel v Neapelj, kjer prisostvuje osebno vkrcanju vojakov.

PRED TRIPOLISOM.

Dve laški ladji potopljeni.
V Carigradu se je iz sultanove palače razširila po mestu govorica, da je ukazal poveljnik mesta Tripolis, Ahmed Feti, streljati na laške ladje, ki so vozile laške vojake in da je potopil dve laški ladji s 150 Lahi.

»Pisa« ponesrečila.

Iz Pariza se poroča, da je italijanska vojna ladja »Pisa« res zavozila na obrežje. Turki poročajo, da se je ena laška oklopnica pri Tripolisu razbila. »Pisa« spada med najnovejše italijanske oklopne križarice. Izpustili so jo v morje šele leta 1906. Obsega 9830 ton, 18.000 konjskih sil, posadka šteje 550 mož, brzina 22½ vozlov, 4 težki, 8 srednjih in 20 lahkih topov. Če je to poročilo istinito, Lahi nimajo posebne sreče s svojim brodovjem in se od bitke pri Visu sem niso nič naučili. Lahi zaničajo poročila o uničenju laških ladij.

Lahi bombardirajo Tripolis.

Francoski konzul v Tripolisu poroča, da so pričeli Lahi 30. m. m. obstreljavati Tripolis. Bombardirali so pričeli Lahi utrdbe ob 10. uri 30 minut dopoldne.

Abruški vojvoda guverner v Tripolitaniji.

»Daily Mail« poroča, da je laška vlada že izdelala načrt o upravi Tripo-

lisa. Prvi guverner postane Abruški vojvoda.

Italijani in Francozi v Tripolisu.

»Tribuna« poroča iz Tripolisa, da nekaj časnika iz Italijanov mesta ni hotelo zapustiti. Zbrali so se marveč v laškem konzulatu in se zabarikadirali. Italijanski konzul Galli je obvestil ostale konzule o italijanskem napadu. Francoski konzul je odgovoril, da ni imel časa obvestiti Francozov, da naj zapuste mesto. Nekaj Francozov je dobilo zaščito v laškem konzulatu, kjer so razobesili nemško zastavo. Konzulat straži 50 turških vojakov.

BOJI V JADRANSKEM MORJU.

Italijani napadli turške torpedovke pri Prevezi.

Dne 29. septembra so napadli Italijani pred Prevezo 4 turške torpedovke. Preveza je staro turško pristanišče z dvema utrdbama. Prevezo so že polkušali leta 1897. zasesti Grki, a so jih Turki odbili, ker so zelo utrdili stare benečanske utrdbe. Boj med turškimi torpedovkami in laškim brodovjem sledeče opisujejo: Dve turški torpedovki sta 29. septembra dopolne dvignili sidri, da obiščete svoje tovarišice v Gumenici. Torpedovki, ki nista niti znali, da je napovedana vojska, ste vozili popolnoma breskrbno, ker pripelje v Prevezo le tedensko enkrat neki parnik. S turških utrdb se je videlo, da se vali daleč na morju dim. Komaj sta pripuli torpedovki na odprto morje, so se približale laške vojne ladje, ki so zagledale turški torpedovki, in pričele streljati. Padel je po desetletjih prvi strel na Jadranskem morju. Sledilo mu je takoj brzostreljanje. Dasi so bili Turki presenečeni, so takoj streljali nazaj, a laška premoč je bila prevelika. Ena turška torpedovka je zavozila na obrežje, druga pa s polnim parom nazaj v Prevezo.

Italijani napadli turški torpedovki še v miru.

Boj pri Prevezi izkušajo Lahi opravičiti, češ, da so imele v Prevezi zbrane turške torpedovke nalogo napadati laške ladje. Vojvoda Abruški je poročal o napadu: **Dopolodne** sem se pripeljal pred Prevezo in ukazal križariti. Ob 3. popoldne so poročali poveljniki, da ste zapustili dve turški torpedovki Prevezo. Ena eskadra je pričela zasledovati eno turško torpedovko, ki je bežala proti severu. Po kratkem streljanju topov z obeh strani se je turška torpedovka obrnila in zavozila na obrežje. Ladja, ki je gorela, ni več rabna. Druga turška torpedovka, ki sta jo napadla

LISTEK.

Izpod Kuma.
(Dr. Leopold Lénard.)
(Dalje.)

Tonca je vničila strast do konjev. Že kot pastir je sanjal vedno o tem, da bi postal lastnik konja. Ko je drvaril in jedel koruzne žgance s slanino, je vedno računal, kedaj si bo toliko prihranil, da si bo lahko kupil konja. Slednjič, ko je pričel trgovino, se mu je izpolnila njegova vroča želja in sanje njegove mladosti. Kupil si je konja, da bi vozil z njim blago za svojo trgovino.

Kmalu ga je pa prevzela konjska strast popolnoma ter ga takorekoč opijanila. Trgovino je zanemarjal vedno bolj ter jo slednjič popolnoma opustil. Kupoval je konje, vozil z njimi ljudem blago na razne kraje, barantal z njimi, jih zamenjaval in kupaval nove. Kupil je lepega konja, da je imel nad njim svoje veselje, v svojem grabnu ga je pa kmalu izrabil ter spet prodal za majhno ceno ali pa izročil konjederču.

Tako je zapravil na konjih ves

svoj prihranek in svoj krvavo zasluženi denar. Slednjič mu je od celega premoženja ostalo samo še toliko, da si je kupil tri koze. Zapustil je svojo hišo ter se preselil gori v gozd. Tu si je postavil kočjo ter živel v nji s svojimi kozami.

Koze so bile odslej njegovo veselje in kozam je posvetil vso svojo strast. Imenoval jih je vedno z najbolj ljubkajočimi imeni. »Kozice so moje prijateljice«, rekel je.

Dasiravno je pa tako ginljivo ljubil svoje koze, vendar niso imele pri njem posebno prijetnega življenja. Saj se njemu tudi ni bolje godilo. Poleti je že še šlo kakorkoli, pozimi pa, ko je zapadel včasih tako visok sneg, da po nekaj dni ni mogel iz kočje, je bila revščina, da je čudno, da niso on in njegove koze pomrli lakote. Beračiti je hodil samo v največji sili in samo k bolj znanim ljudem. Zaloge ni imel nikdar nobene, ker na prihodnost sploh ni nikdar mislil. Kakor je bilo, tako je bilo. Včasih se je vleklo za silo, včasih pa tudi malo, da se ni umiralo. Okrog kočje je ležal visok sneg. Tonec je pa zmrzoval na svojem ležišču in njegove koze so se tiščale k njemu, ker jih je pritiskala lakota. On jih je vlekel za brade, jih božal po licih ter govoril z

njimi ljubeznjivo in prisrčno, kakor z otroci.

»Le potrpite, ljube kozice moje, bo že spet bolje. Saj meni se tudi ne godi bolje kot vam. Že tri dni nisem ničesar jedel. Skupaj živimo in skupaj moramo trpeti, kar Bog da. Bo že spet bolje, ko bo skopnel sneg in grmovje ozelenelo. Takrat se bote najedle do sitnega in jaz vam bom pomagal polna vimena.«

Toda koze se niso dale potolažiti in so neprenehoma meketale ter se stiskale k Toncu, ker jih je mučila lakota. V takem položaju ga je našel nekoč sosedov hlapec, ko ga je šel v gozd iskat. Ljudem se je namreč nekoč čudno zdelo, da ne pride nič v vas. Zapadel je sneg in vedeli so, da doma nima ničesar jesti. Torej so si mislili, da je tako zapaden v kočjo, da ne more ven, in sosedov hlapec ga je šel iskat. Ako bi se ljudje takrat ne spomnili nanj, bi najbrže njega in njegovih koz bilo konec od lakote.

Slednjič ga je sosed Tonec skoraj s silo vzel iz kočje ter spravil v svojo hišo. Takrat je bil Tonec že ves bolan in se je le še s težavo dvignil za nekoliko časa s postelje. Dokler je bil vsaj nekoliko se pri moči ga ni bilo spraviti iz gozda. Ko je ležal na svoj smrtni

postelji, je mislil ves čas na svoje koze in se z njimi pogovarjal. Sosed je sporočil Tončevi sestri, da je njen brat hudo bolan in naj mu pride streč. Sestra se je omožila z nekim posestnikom in je bila še precej začimna. Za brata se pa ni brigala nič in brat ni šel nikdar k nji kaj prosit.

Ko je sosed sporočil sestri, da leži brat pri njem bolan, je sestra prišla k sosedu, toda ni šla k bolniku, ampak je samo vprašala, kje so koze. Ko je sosed povedal, da še v gozdu, je šla nemudoma v bratovo kočjo, vzela koze ter jih odpeljala s sabo. K bratu je pa ni bilo nikdar do njegove smrti. Sicer pa brat tudi ni nikdar za njo žaloval in po nji vpraševal. Umrl je pri sosedu, lepo previden, mirne in počasne smrti.

Tonec je bil miren in pobožen človek, ki je jako rad hodil v cerkev in z župnikom sta si bila dobra prijatelja. Zahajal je veliko v župnišče in župnik mu je dajal svojo ponošeno obleko, da jo je nosil. Izgledal je torej jako čudno v dolgi, ponošeni suknji in s trdim črnim klobukom na glavi. Sedaj ga že dolgo ni več med živimi in tudi njegova kočja je že razpadla in segnila in grmovje je prerastlo prostor, kjer se je včasih stari Tonec pogovarjal s svojimi kozami.

(Dalje.)

Vodilni možje Italije.

dva torpedna rušilca, se je vrnila nepoškodovana v Prevezo. Abruški vojvoda je pohvalil poveljnika laške eskadre. »Lokalanzeiger« opisuje boj pri Prevezi tako-le: Laško brodovje, dve oklopnici in šest torpedovk, je napadlo med Mitiko in Nikopolisom dve turški torpedovki. Italijani so pričeli streljati, Turki so streljali nazaj. Ena turška torpedovka je zavozila na obrežje, druga, da si nevarno poškodovana, je dospela v Prevezo. Streljanje topov se je šlo pozno v noč. Iz Leukasa se poroča, da laško brodovje oblega Prevezo in Zumenico. Po turških poročilih so napadli Lahi Turke pri Prevezi opoldne, torej prej, ko bi se bila smela pričeti vojska, namreč ob 3. popoldne.

Napad laških ladij pri Duracu.

»Agence Havas« poroča: Italijanske bojne ladje so 30. septembra pri Duracu napadle dve turški torpedovki v višini Duraca, ki leži 60 km od dalmatinskega obrežja.

Od Lahov zaplenjene ladije.

»Agencia Stefani« poroča, da je dobilo laško mornariško ministrstvo iz Sante Marie sledeče poročilo: Torpedna rušilca »Artidieri« in »Corazzieri« sta potopila pri Prevezi enega turškega torpednega rušilca in eno turško torpedovko. »Corazzieri« se pelje v Tarent, kamor pelje neko zaplenjeno jahto. Torpedni rušilec »Alpino« je zaplenil neki parnik z grško posadko, na katerem se je s severa peljalo proti Prevezi 5 turških častnikov in 162 vojakov, nadalje strelivo in živila za Prevezo.

Italijani izgubili pri Prevezi tri ladje.

Ruska poročila trde, da so Turki uspešno streljali iz Preveze na laške bojne ladje in da so tri laške ladje potopili.

Še ena od Lahov zaplenjena ladja.

»Agence orientale« poroča, da so zaplenili Italijani 30. septembra zjutraj ladjo neke belgijske tvrdke, ker je vozila vojne potrebščine.

Italijani izkrcali vojake pri Prevezi.

Iz Carigrada se poroča, da so pričeli 30. septembra izkrcavati Lahi svoje vojake pri Prevezi. Turčija je zato mobilizirala redite v Janini.

Turki utrjujejo obmejne utrdbе.

Nove trdnjave grade Turki ob črnogorski, hercegovski, srbski in bulgarski meji. Med Albanci silovito vre. Italijani delajo na novo albansko vstajo.

Črnogorski kralj povzročil vojsko.

Rimski diplomati trde, da sta se pred 14 dnevi tajno sestala laški in črnogorski kralj in da je črnogorski kralj nasvetoval pričeti vojsko.

Srbija in Črna gora mobilizirati.

»Tribuna« poroča, da bosta Srbija in Črna gora mobilizirali svoji armadi.

Italija se oborožuje ob avstrijski meji.

V Genovi, Ankoni, Florenci in Milanu pod orožje pozvani rezervisti so določeni, da pomnože laške posadke ob avstrijski meji.

NAVDUŠENJE V ITALIJI.

Rim, 2. oktobra. Na tisoče laških častnikov in podčastnikov je pisмено prosilo laško vojno ministrstvo, da naj jih prideli ekspediciji v Tripolis. Pri polkih, kjer so zbirali vojake za Tripolis, se je prigrasilo prostovoljno toliko častnikov in vojakov, da so morali med njimi žrebat.

FRANCOSKA BOJNA LADJA V BEIRUTU.

Toulon, 2. oktobra. Oklopna križarica »Ernest Renan« je odplula iz Toulona v Beirut, da štiti francoske podnike.

LAHI STRELJALI NA DVA TURŠKA TRANSPORTNA PARNIKA.

London, 2. oktobra. Reuterjev urad poroča iz Aten, da je dobil Venizelos brzojavko, po kateri so laške ladje streljale v pristanišču Arte na dva turška transportna parnika, ki sta zavozila na obrežje južno od Arte.

FRANCOSKA PROGLASILA NEVTRALNOST.

Pariz, 2. oktobra. Francoska vlada je proglasila svojo nevtralnost ob italijansko-turški vojski.

TURKI ZAPLENILI DVA ITALIJANSKA PARNIKA.

Pariz, 2. oktobra. »Agence Havas« poroča iz Carigrada: V Dardanelih so

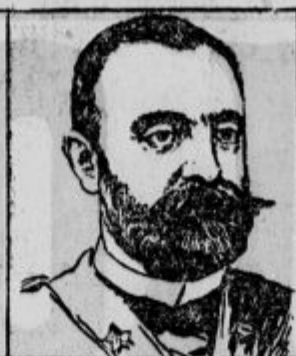
Abruški vojvoda.

Kralj Viktor Emanuel II.

Vojvoda Aosta.

Genovski vojvoda.

Marchese di San Giuliano.

General Prudente.

Ministrski predsednik Giolitti.

Admiral Aubry.

zaplenili Turki dva italijanska parnika.

LAHI VJELI PRI DURAZZU DVE TURŠKI TORPEDOVKI.

Pariz, 2. oktobra. »Agence Havas« poroča: Pri Durazzu so Lahi zaplenili dve turški torpedovki, ki sta se popolnoma mirno in brez skrbi približali laškemu brodovju, ker poveljnika ni sta znala, da se je pričela vojska med Lahi in Turki.

VHOD V BRINDISI FONOČI PREPOVEDAN.

London, 2. oktobra. »Reuterjev urad« poroča čez Korfu iz Brindisija, da ponoči ladje ne smejo voziti v pristanišče Brindisi. Svetilnika na Cap Gallo in na otoku Le Petagna sta ugašena.

ANGLEŠKO SREDOZEMSKO BRODOVJE SE KONCENTRIRA PRI MALTI.

London, 2. oktobra. »Reuterjev urad« oporoča: Tu dovažajo veliko premoga. Angleška križarica »Barham« je bila brzojavno pozvana nazaj na Malto, kjer se zbere celotno sredozemsko brodovje, ki se odpelje na morje, ko bo preskrbljeno s premogom.

GRŠKA SKLENILA, DA MOBILIZIRA ARMADO.

Pariz, 2. oktobra. »Agence Havas« poroča: Grška je sklenila, da mobilizira armado. Uradno to poročilo še ni potrjeno.

ITALIJA OPRAVIČUJE OPERACIJE V JADRANSKEM MORJU.

Rim, 2. oktobra. »Agenzia Stefani« poroča: Italijanska vlada je že večkrat izjavila, da je kljub vojski s Turčijo odločena vzdržati status quo na Balkanu. Demonstracije laškega brodovja v evropskih morjih se čisto nič ne dotikajo tega neomajljivega sklepa laške vlade. Gre za operacije, ki so za to določene, da se čuva naše obrežje in naša odprta mesta, naša trgovina in naša vojaška ekspedicija v Tripolis proti znanim grozečim načrtom sovražnika.

ITALIJANI SE BOJE TURŠKIH VOJNIH LADIJ.

Bari, 2. oktobra. Paroplovna družba »Puglia« je naprosila vlado, da naj spremljajo nekaj njenih ladij italijanske bojne ladje, ker zasledujejo turške torpedovke v Joniškem morju laške trgovske ladje.

TURČIJA DEMENTIRA POROČILA O BOJIH MED LAŠKIM IN TURŠKIM BOJNIM BRODOVJEM.

Carigrad, 2. oktobra. Poročila o bojih med turškim beirutskim in laškim brodovjem se tu kategorično dementirajo. Po zadnjih turških informacijah časopisju je turško vojno brodovje že na varnem in bi moralo priti 1. t. m. zvečer v Dardanelle. Turško mornariško ministrstvo je prepovedalo carigraskemu časopisju objavljati vsa neuradna poročila o turškem brodovju. Glavnega urednika nekega turškega lista, ki je izdal posebno izdajo z napadnim poročilom, da je uničilo turško brodovje več laških bojnih ladij, zasleduje turško vojaško sodišče. Oklopnica »Assand Tewfik« se je pripeljala v Carigrad. V Tripolis namenjeno transportno ladjo »Chan« so pozvali nazaj v Carigrad.

TURKI ODKLONILI PREDAJO TRIPOLISA.

London, 2. oktobra. »Daily Chronicle« poroča iz Tripolisa: Ko sta prišla 29. septembra v Tripolis neki laški

častnik in z njim mornar, ki je nosil belo zastavo, so ju obkolili turški vojaki. Laški častnik je zahteval govoriti s turškim poveljnikom, kateremu je nato napovedal, da je laškemu brodovju naročeno zasesti Tripolis. Zahteval je, da naj se posadka uda. Turški poveljnik je odgovoril, da odkloni predajo. Kakor poroča »Daily News«, se je vršil razgovor v najuljudnejši obliki.

TURKI POTOPILI V TRIPOLISU DVE LAŠKI LADJI.

Carigrad, 2. oktobra. Poveljnik v Tripolisu, major Ahmed Festvi, je poročal v Carigrad, da so poizkušali Lahi v dveh ladjah ponoči izkrcati vojake, a Turki so ladji s kroglijami potopili.

ENERGIČEN ODPOR TURŠKE POSADKE V TRIPOLISU.

Carigrad, 2. oktobra. V vojaških krogih se trdi, da ima turška posadka v Tripolisu ukaz, da brani mesto. Večina vojakov je pa že zapustila mesto in organizira guerila-vojsko proti Lahom.

POMORSKA BITKA PRI OTRANTU.

Brindisi, 2. oktobra. Tu pričakujejo poročil o pomorski bitki med italijanskimi in turškimi torpedovkami pri Otrantu. Italijanske bojne ladje so poharvane z bojno barvo.

LAHI BOMBARDIRAJO TRIPOLIS.

Rim, 2. oktobra. »Tribuna« poroča, da so Italijani potopili pred Tripolisom eno turško ladjo in da mesto bombardirajo.

OBOROŽENJE ARABCEV V TRIPOLISU.

Rim, 2. oktobra. Turki so odposlali nad 1000 veljblodov v notranjo deželo. Veljblodi nosijo puške in strelivo, namenjeno za oboroženje Arabcev po puščavah in oazah Tripolitaniije.

TURŠKO BRODOVJE IN TURŠKA MOBILIZACIJA.

Port Said, 2. oktobra. Turška vlada je obvestila velevladi, da je ukazala pogasiti luči svetilnikov v Rdečem Morju.

Tarent, 2. oktobra. Tisti parnik in torpedovko, ki so vzeli Lahi Turkom pri Prevezi, so pripeljali v Tarent.

Carigrad, 2. oktobra. Turška vlada je naznanila, da je došlo turško vojno brodovje v Dardanele.

Carigrad, 2. oktobra. Turški ministrski svet je sklenil, da mobilizira redite v 16 manjših maloazijskih vojaških okrajih. Po drugih poročilih pa izvedejo Turki popolno mobilizacijo.

IZKRCANI LAŠKI VOJAKI PRI PREVEZI.

Carigrad, 2. oktobra. Turški vali je brzojavno naznanil, da so izkrcali Lahi pri Prevezi 1600 vojakov.

BOJ V REŠADI.

Carigrad, 2. oktobra. Vali v Janini poroča, da sta dve turški torpedovki v pristanišču Rešade bombardirali dve italijanski oklopnici. Ena italijanska oklopnica je bila tako močno poškodovana, da je morala izkrcati posadko. Italijanske oklopnice so nato vdrle v pristanišče in bombardirale mesto. Poškodovanih je več liš. Italijanske vojne ladje so nato potopile turški torpedovki, nakar so zapustile pristanišče in jadrle v pristanišče Murto, kjer so vjeli pristaniškega kapitana in tri čolnarje.

RUSKO BOJNO BRODOVJE PRED CONSTANZO.

Bukarešt, 2. oktobra. Rusko brodovje, zbrano pred Constanzo, obsega

6 parnikov, dve križarici in eno divizijo torpedovk in torpednih rušilcev. Podadmiral Bostreu s 30 častniki je došel v Sinao, kjer ga je zaslil rumunski kralj v avdienci in ga povabil na dine, pri katerem je kralj Karel napil ruskemu caru.

NOVO TURŠKO MINISTRSTVO.

Carigrad, 2. oktobra. Sajd paša, predsednik senata, je postal turški ministrski predsednik, Kamil paša je pa imenovan za zunanjega ministra. Sajd paša velja za Italofila. Odpravili so postav o svobodi zborovanj in o svobodi časopisja.

Dnevne novice.

+ Seja izvršilnega odbora S. L. S. bo v sredo, 4. oktobra t. l., ob 3. popoldne v posvetovalnici Kat. tiskovnega društva (Katoliška tiskarna, I. nadstr.). Seja je važna, zato naj se vsi člani zanesljivo udeležijo. — Načelnik.

+ Občni zbor »Slovenske Straže« v Celovcu. Svoj prvi občni zbor je imela včeraj »Slovenska Straža« v Celovcu v veliki dvorani pri Trabesingerju. Prihitela je podat račun o svojem enoletnem delu med najbolj zatirane slovenske brate. Navdušenje, katero je ves čas spremljalo zborovanje dopoldne in popoldne, je najboljši odgovor vsem klevetnikom našega narodnega dela. Obmejni Slovenci, edino kompetentni sodniki, so sprejeli delo in vspehe »Slovenske Straže« z globoko zahvalnostjo venske Straže« z globoko zahvalo in z najlepšimi upi za bodočnost. Zborovanje v Celovcu se je vršilo v najlepšem redu. Bilo je resno zborovanje narodnih delavcev, ne pa narodnih kričarjev. Navzočih je bilo okoli 350 delegatov, ki so zastopali 201 podružnico »Slovenske Straže« in okoli 11.000 članov. Dohodkov je izkazalo blagajnikovo poročilo 55.503 K 31 v, izdatkov pa 47.793 K 77 v. Vsa poročila, ki kažejo uprav ogromno, dasi tiho delo, so bila soglasno sprejeta. Posebno zanimiva je bila popoldanska debata, ki je odkrila zopet mnogo novega dela. Z okrajnih mej so se spominjali zborovanja »Slovenske Straže« mejaši z brzojavkami, posebno pa sta izzvala vihar navdušenja brzojavna pozdrava hrvaških pravašev: redakciji »Hrvatskega Pravca« in »Hrvatskih Novosti«, ki kažeta, da je razumevanje za slovensko narodno obrambo prodrlo tudi med brate Hrvate. Sredi Celovca je bila ta sijajna manifestacija za hrvaško-slovensko vzajemnost. Z velikim navdušenjem je bilo v odgovor sklenjeno uprizoriti akcijo, da se vse slovenske občine in društva pridružijo akciji dalmatinskih pravašev za reciprociteto skušenj zagrebškega vseučilišča. Odločno so povzdigovali skupščino tamburaši celovške »Biserice« in pevci »Ljubljane«. Podrobno poročilo priobči »Narodno obrambni vestnik«, ki izide te dni ter bo priložen raznim slovenskim listom in »Hrvatskemu Pravcu«.

+ Otvoritev »Društvenega Doma« na Ježici. Dne 1. t. m. smo obhajali na Ježici lepo slavnost; otvorili smo namreč svoj lepi Dom, ki je zidan na tako prijaznem prostoru in je tako lične zunanosti, da razveseli vsako oko, ki ga opazi. Po večernicah smo se vsi iz cerkve podali v prostorno in svetlo društveno dvorano; Dom je bil lepo ozaljšan z mlajima, napisom: Bogu v čast, ljudstvu v blagor, venci, ki so jih napeletla dekleta in zastavami. Bilo nas je do zadnjega kotička polna vsa dvorana, cenil sem ljudstva čez 400. Naprej nas je prisrčno nagovoril domači gospod župnik, duhovni svetnik Zupan in se vsem zahvalil za dozidavo Doma, nakar je nastopil č. g. Demšar, profesor iz zavodov in navdušeno govoril o tem, kako mora vse naše delovanje v novem Domu biti v slavo božjo. Po tem govoru, kateremu je sledilo veliko odobravanje, sta č. g. duhovni svetnik in prof. Demšar Dom blagoslovila. Po blagoslovu nastopi g. F. Tersegilav, ki nam govori o tem, kaj naj bo novi Dom za naše ljudstvo: ognjišče, ob katerem se bomo ogrevali za svoj kmečki stan in gojili tiste čednosti, ki so nam v tem stanu potrebne: bogoljubnost, delavnost, vztrajnost. Njegov govor smo živahno odobraval. Nato so dekleta zapela slavnosti primerno lepo pesem, nakar smo se z veseljem v srcu razšli. Bodi iskrena zahvala zlas i gospodu župniku, ki je s tolikim trudom in požrtvovalnostjo misel Doma uresničil in pa vsem faranom, ki so zanj v čast vsemu posavskemu ljudstvu zanj prispievali!

+ Shod S. L. S. v Borovnici. V nedeljo, dne 1. t. m., se je vršil javen shod v Borovnici. Govorila sta gg. poslanca Kobi in Gostinčar. Prvi je poročal o delu deželne zbornice, drugi pa o političnem položaju in nalogi parlamenta.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

shod je izrekel soglasno zaupanje S. L. S. in nje poslancem. Shod je bil dobro obiskan.

+ **Liberalna zmaga.** Tunice, dne 30. septembra. Kar »Jutro« piše o naših občinskih volitvah, ni resnica. Vsi odborniki so mišljenja S. L. S. in so bili od večine volivcev skoraj soglasno izvoljeni. Da je bilo nekaj nasprotnih volivcev, je pripisovati krajevnim razmeram. Odborniki so večinoma isti, kakor so bili že več let poprej.

+ **»Slovenec« hujška na vojsko!** tako je kričal včeraj na draginjskem shodu v Ljubljani Etbín Kristan in rdečkarji so bili primerno ogorčeni. Seveda je Etbín Kristan »Slovenec« članek v soboto tudi primerno zavil. »Slovenec« zastopa stališče, kakor ga mora vsak od Boga z razumom zadostno obdarjeni človek, da mora Avstrija sprito sedanjega nevarnega mednarodnega položaja biti za vsako eventualnost pripravljena in je zato izdajalstvo, če soc. demokracija zoper armado hujška. Ali bo Etbín Kristan s svojim jezikom požar na Balkanu ugasnil, če izbruhne? Etbín Kristan se je tudi zgražal, ker smo rekli, da včasih narodne sile izbruhnejo elementarno na dan, da jih nobeno modrovanje ne ustavi. Kaj se bo Kristan nad tem jezil, če je pa res tako? Ali niso ravno soc. demokrati odobraval »elementarne izbruhe« mase v Ottakringu? Sodrugi so strašno sentimentalni, če laški narod prelija svojo kri za Tripolis, če pa soc. demokrati prirejajo krvave ekscese, jim nič mar ni. Sicer pa Etbína Kristana sam Adler v »Arbeiterzeitung« od nedelje pobija. »Arbeiterzeitung« zahteva od Aehrenthala, naj odločne poseže v turško-laški konflikt in napravi laškemu roparskemu početju konec. Dobro, mi smo tudi za to. Kaj pa če Lahiji ne bodo Avstrije poslušali, zanašajoč se na podporo tripolentente, ki hoče tako in tako Italijo na svojo stran spraviti? Potem se bo Aehrenthal blamiral. Lahe bi se tedaj moglo le z silo ustaviti! Mogočnega poslušajo danes! Je že tako, gospodje sodrugi, če se potem še tako jezite. Lahiji so začeli zdaj ob obrežju južne Albanije uganjati nevarne komedije. Če ne nehajo, bo Avstrija morala odposlati svoje vojno brodovje proti Valoni, da laški apetit ustavi. Morebiti pa posodi Etbínu admiralu Montecuccoliju kakšno barko iz Ljubljane, da bo menj stroškov? Ne vemo, ali sodrugi le hujškajo, hotoč popolno anarhijo, ali pa so res tako zabiti. Ni izključeno.

+ **Občinske volitve v Mirni peči.** Dne 13. septembra so se tukaj vršile občinske volitve. Udeležba je bila zelo velika, a ker ni bilo mogoče vsled lokalnih razmer se zediniti za skupne strankine kandidate, je zmagala mešana lista. Kako so se glasovi cepili, je razvidno iz tega, da je bilo samo v prvem razredu okoli 160 kandidatov; skoro vsaka večja vas je postavila svoje može. Vzrok tej needinosti med volivci so občinska pota, katera hoče vsaka vas zase imeti. Vsled mnogobrojnih kandidatov je trajalo štetje glasov skoro 14 dni, kar je povzročilo volivni komisiji veliko napornega dela. Večina novoizvoljenih odbornikov je v taboru Slovenske Ljudske Stranke.

+ **Namesto brzojavnega pozdrava** sta darovala za »Slovensko Stražo« g. dr. VI. Pegan 5 K in g. Miha Moškerc 1 K. Naj bi jima sledili z darovi vsi, katerim se včeraj ni bilo mogoče udeležiti prve skupščine »Slovenske Straže«!

+ **Tržni nadzornik Dolje Ribnikar** bo 4. t. m. postavljen na shodu liberalnih zaupnikov za kandidata za deželno-zbornorske dopolnilne volitve za mesto Ljubljana.

— **Slomškova podružnica za potojnski okraj** vlijudno vabi vse cenjene člane in članice ter somišljenike k zborovanju, ki bo v St. Petru na Krasi — Hotel Južni kolodvor — v sredo dne 4. oktobra ob pol 4. uri popoldne. Na dnevnem redu so predavanja in razprave razmišljanja. — Odbor.

— **Kranjsko vino — v tujini.** Iz Novoga mesta na Dolenjskem se nam piše: Pred kratkim so si ogledali dolenjske gozdove odlični člani »Nemškega državnega gozdarskega društva« (»Forstverein des deutschen Reiches«). Pri tej priliki so prišli tudi v Novo mesto, kjer jih je naš prošt g. dr. Seb. Elbert pogostil. Gostom so se servirala tudi buteljska vina tukajšnje državne kleti, in sicer belo dolenjsko vino iz Kostanjevice, zelen in beli burgundec iz Vipave. Odlični finosti teh vin se niso mogli nemški gostje, ki so deloma v krajih doma, v katerih se najdražja nemška (renska) vina pridelujejo, kar prečuditi. Osobito sta jima dopadla zeleni in beli burgundec. In ravno te dve je odšla večja pošiljatev teh vin tja

Pregled k italijansko-turškemu konfliktu za Tripolis.

noter v Königsberg na vzhodnem ali baltičkem morju na Pruskem, kamor si ga je odlični član navedenega društva naročil. Druga naročitev je došla od nekega ogrskega magnata, ki se je tudi udeležil izleta istega društva in ki je posestnik vinogradov, in sicer v Tokaju na Mažarskem, kjer pridelujejo najzlahtnejše ogrsko vino »tokajca«.

— **Občni zbor vrhniško-logaške podružnice »Slomškove zveze«** se vrši v sredo 4. oktobra ob 2. uri popoldne v knjižnici vrhniške šole. Spored: 1. Pozdrav; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev novega odbora; 5. referat: Roditeljski večeri; 6. razno-terosti.

— **Zgodnji sneg.** Danes je snežilo okoli Postojne in Rakeka na Notranjskem in okoli Ribnice na Dolenjskem.

— **Smrtna kosa.** Iz Starega trga — Rakeka se nam brzojavlja: Idrijski abiturient Franc Kandra je umrl. Pogreb bo v sredo jutraj ob osmih. — V Zagrebu je umrl kašni posestnik, urar Ivan Exner.

— **Avstrijski Lloyd** naznanja, da ostane paroplovna služba v Sredozemskem morju kljub laško-turški vojski neprekinjena.

— **Na zagrebškem vseučilišču** je bilo v preteklem šolskem letu 1197 slušateljev, med njimi 5 iz Kranjske.

— **Tatvina.** V skladišču trdke Zenaro & Gentili v ulici Pier Luigi di Palestrina v Trstu se je skril 30. septembra ob 12. uri popoldne, ko so zapirali, tam zaposleni težak, vlomil v pisalnike blagajničarja in magacinerja ukradel 503 K in jo popihal skozi neka vrata, ki so bile od znotraj zapahnjena. Ko so prišli ob 2. uri popoldne uradniki in delavci v skladišče, so zapazili tatvino in jo naznanili policiji, ki je kmalu aretirala onega težaka v osebi Angela Custerlina. Imel je novo kupljene črevlje na nogah in se izgovarjal, da ni prišel popoldne zaradi tega na delo, ker ga je še od včerajšnjega »mačka« glava bolela.

— **Izprememba poštinih okrajev.** Vasi Javornik, Gorenja Sava, Pševo, Rakovica, Sv. Jošt in pa Zabukovje, ki so bile doslej v poštinem okraju Stražišče, spadajo sedaj h c. kr. poštenu uradu v Kranju.

— **Tatvina.** Minuli mesec je bila v nekem hlevu v Kamniku, posestniku Antonu Zajcu iz Lipelj, ukradena zlata žepna ura in srebrna verižica v skupni vrednosti 277 K. Storilca še niso dobili.

KONFLIKT ZARADI ČEŠKIH ŠOL NA DUNAJU.

Cesarsko namestništvo za Nižjo Avstrijo je dunajskemu magistratu naročilo, naj češko zasebno šolo v tretjem okraju, katero je magistrat nedavno zaprl, zopet otvori. Magistrat je sklenil, da se temu ukloni. Sedaj pa je župan dr. Neumayr ta sklep magistrata sistiral, češ, da ni postavne podlage za to, da bi se naredba namestništva izvršila. Vsled tega je nastal konflikt med županom in namestništvom. Župan dr. Neumayr, kateremu se maje stolec, bi se pač rad z gonjo proti Čehom prislavil.

Telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJA VSLED OPERACIJ TURŠKEGA BRODOVJA VZNEVOLJENA.

Dunaj, 2. okt. Vest, da so Italijani izkrcali čete pri Prevezi, se dementira.

Vendar je akcija italijanskega brodovja ob albanskem obrežju vzbudila v krogih avstrijske diplomacije vznemirjenje. Ako Italija akcije v južni Albaniji ne ustavi, bodo tudi avstrijske bojne ladje odplule proti Durazzu, Prevezi in Valoni.

Dunaj, 2. oktobra. Italijanski poslanik vojvoda di Avarna se je danes podal k ministru za zunanje zadeve in se z njim delj časa razgovarjal. Domneva se, da je poslanik podal pojasnila glede akcije italijanskega brodovja v albanskih vodah, ki je v avstrijskih krogih povzročila nemajhno nezadovoljnost.

Dunaj, 2. oktobra. Tudi iz Rima se uradno zagotavlja, da ni res, da bi bili Italijani pri Prevezi izkrcali 1500 mož vojsstva.

KRVOPROLITJE SE USTAVI?

Carigrad, 2. oktobra. Nemški poslanik baron Marschall je imel danes razgovor z velikim vezirjem Said-pašo. Po razgovoru je bil baron Marschall povabljen k sultanu v avdienco. Sultan je poslaniku sporočil, da prosí nemškega cesarja Viljema II., da posreduje, da se vojska ustavi. Vsled tega je upanje, da pride kmalu do miru.

Kolin, 2. oktobra. »Kölnische Ztg.« poroča, da ni izključeno, da se evropski diplomaciji posreči najti v kratkem času podlago, da se med Italijo in Turčijo mir napravi.

Dunaj, 2. oktobra. Vsi listi izražajo upanje, da se posreči vojsko med Italijo in Turčijo ustaviti.

London, 2. oktobra. Turški poslanik je tukajšnjemu državnemu tajniku za zunanje zadeve izročil turško noto, v kateri Turčija prosi vevlasti za posredovanje. Reuterjev urad javlja, da vevlasti svojega stališča, da se držijo strogo nepristransko, niso izpremenile. Turčija je v tem zmislu že obveščena.

TURŠKA NOTA.

Carigrad, 2. oktobra. Na noto, s katero je turška vlada vevlasti pozvala, naj neopravičeno početje Italije ustavi, ni dozdaj dospel še noben odgovor.

BOMBARDIRANJE TRIPOLISA USTAVLJENO.

Tripolis, 2. oktobra. Bombardiranje Tripolisa se je začelo ustavilo. Turške čete se umikajo v notranjost dežele.

Carigrad, 2. oktobra. Laška bojna ladja, ki je pred Tripolisem zadela na kopno, je začela iz svojih topov obstreljevati mesto. Pozneje so došla poročila, da je bombardiranje ustavila.

Pariz, 2. oktobra. »Agence Havas« poroča, da so laške ladje bombardiranje Tripolisa, ki so ga 30. t. m. zjutraj začele, takoj ustavile.

USODA TURŠKEGA BRODOVJA.

Carigrad, 2. oktobra. Turško brodovje, ki je bilo pred Beirutom, je danes dospelo semkaj. Vsled tega je vest, da so Lahiji to brodovje zajeli, brez podlage.

Atene, 2. oktobra. Turška torpedovka, katero je laško brodovje pri Prevezi brez povoda in še v mirovnem času napadlo in je zadela na suho, je izgubljena. Kapitan je bil ubit, 8 pomorščakov je utonilo.

TURČIJA NE MOBILIZUJE ZOPER GRČIJO.

Atene, 2. oktobra. Turška vlada je nasproti grški izjavila, da gibanje tur-

ških čet ob tesalski meji ni naperjeno zoper Grčijo, ampak je v zvezi z obrambo južne Albanije proti Italiji.

TURČIJA VARUJE TUJE PODANIKE.

Solun, 20. oktobra. Ministrstvo je poslalo semkaj strog ukaz, da imajo strok ukaz, da imajo oblasti tuje podanike varovati.

ATENTAT ZOPER DUNAJSKO-TRŽAŠKI BRZOVIAK.

Trst, 2. oktobra. Zoper brzovlak iz Dunaja se je pri Barkovljah poizkusil atentat. Neznanci so namreč zavalili na rrogo veliko skalo. Posrečilo se je v zadnjem trenutku vlak rešiti pred katastrofo.

DRAGINJSKE DEMONSTRACIJE.

Dunaj, 2. oktobra. V Libercah, Moravski Ostrovi, Pragi in drugih krajih so se vršili draginjski shodi socialne demokracije. Povsod se je varoval mir.

VELIKANSKA KATASTROFA V PENSILVANII.

New York, 2. oktobra. Vsled velike katastrofe povodnji se je jez pri mestu Austin v Pensilvaniji porušil in so se valovi razlili čez mesto, vsled česar je mesto popolnoma uničeno. Zraven tega so cevi za plin počile in česar ni voda razrušila, upepeljuje ogenj. Dandaj so našli 400 trupel, boje se pa, da je najmenj 2000 ljudi izgubilo svoje življenje. Tudi v Costello je dve tretjini prebivalcev ubitih. Porušenihi je tudi veliko vasi. Katastrofa je prišla čisto nenadoma.

BIVŠI POŠTNI RAVNATELJ UMRL.

Dunaj, 2. oktobra. Tukaj je v 68. letu svoje starosti umrl generalni ravnatelj pošt Karol pl. Obentraut.

ČASTNIK USTRELIL TOVARIŠA NA CESTI.

Budimpešta, 2. oktobra. Nadporočnik Bartel je iz ljubosumnosti ustrelil na cesti honvedskega poročnika Lazarja.

MONARHISTIČNI KOMPLOT V PORTUGALU.

Oporto, 2. oktobra. Oblasti so zasledile tukaj monarhistično zaroto. Veliko zarotnikov je policija zaprla in za- plenila orožje ter zastave.

RUSIJA PORTUGALSKO REPUBLIKO PRIZNALA.

Peterburg, 2. oktobra. Rusija je portugalsko republiko priznala.

PETI NIŽJEAVSTRIJSKI KATOLIŠKI SHOD.

Dunajsko Novo mesto, 2. oktobra. Dne 4. in 5. novembra je napovedan 5. nižjeavstrijski katoliški shod.

POGREB ČETRTE ŽRTVE DUNAJSKIH SOCIALNODEMOKRAŠKIH IZGREDOV.

Dunaj, 2. oktobra. Danes popoldne ob 2. je bil pogreb socialnega demokrata Franca Wögerbauerja, ki je umrl v bolnišnici za rano, zadano mu 17. septembra s sabljo v Ottakringu.

KOLERA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 2. oktobra. Zaradi kolere so zatvorili v krajih ob reki Tisi vse šole, ker so dognali, da je reka okužena po kolernih bacilih.

SAMOUMOR KNEZA.

Ischl, 2. oktobra. Tukaj se je ustrelil knez Alfred Wrede.

ZAVLAČEVANJE FRANCOSKO-NEMŠKIH POGAJANJ.

Pariz, 2. oktobra. Najnovejše zavlačevanje francosko-nemške pogodbe radi Maroka povzroča nameravana okupacija Tripolitaniije po Italiji. Predno ne bo ta zadeva končana, se Nemčija noče vezati, zato zdaj zavlačuje pogajanja.

LAKOTA V DUBLINU.

London, 2. oktobra. V Dublinu grozi lakota zaradi stavke pekov. Ubožno prebivalstvo obupava. V več mestnih delih je napadla množica vozove s kruhom in jih oplenila.

Štajerske novice.

Š **Slovenska zmaga.** Pri volitvi članov v pridobninsko komisijo za okraje Maribor, Slov. Bistrica, St. Lenart v Sl. goricah, ki se je vršila dne 27. septembra, so zmagali v tretji skupini od slovenskega volilnega odbora priporočeni kandidati, in sicer gg.: Lorber Josip, Ketiš Josip, Srnc Miha in Grizold Marko.

Š **Vurbeg pri Ptuj.** Državni in deželni poslanec g. dr. Korošec je imel v nedeljo, dne 1. oktobra, pri nas političen shod. Razpravljal je o sedanjem položaju s posebnim ozirom na deželni in državni zbor.

Š **Nemški trik.** Iz Slov. Bistrice: Naši Nemci so sporazumno z vlado za-

grešili zopet novo nepostavnost proti Slovincem. Ker je funkcijska doba našega okrajnega zastopa že davno potekla in bi se morale razpisati nove volitve, so Slovenci, po številu 12, izstopili iz zastopa. Ker se slovenski zastopniki niso udeleževali sej, je postal isti nesklepčen. A ker je potekla doba tudi okrajnega šolskega sveta, ni hotela nemška večina poprej nove volitve v okrajni zastop, dokler se ne izvoli okrajni svet, zato ker se boji, da zmagajo pri bodočih volitvah Slovenci. Kljub nesklepnosti se je 28. septembra vršila seja okrajnega zastopa, v kateri so Nemci izvolili novi okrajni šolski svet, in sicer: Jožefa Barman iz Poljčan, Fr. Petzolt, Alberta Stiger, Fr. Versolatti in notarja dr. H. Wiesthaler. Torej sami najhujši nasprotniki Slovencev! Kako neki more mariborsko okrajno glavarstvo, čegar vodje bi vedno radi bili »nepristranski«, to početje, ki bi je vsaki pravici v obraz, odobravati! Nedavno so Slovenci v gornjeradgorskem okrajnem zastopu ob koncu funkcijske dobe tamonjšega okrajnega zastopa volili nov okrajni šolski svet in so v svoji pravičnosti še dva Nemca izvolili, a vlada je volitev razveljavila. Tukaj pri nas v Slov. Bistrici pa naj to velja?

š Tifus. Zadnji čas se pojavlja v mnogih krajih na Spodnjem Štajerskem legar ali tifus, kar priča, da naše zdravstvene razmere niso bogve kako moderne. V Cirknici pri Št. Ilju je umrla v torek 26. septembra gostilničarka in posestnica Neža Tischler za tifusom. Baje je distriktni zdravnik dr. Venigerholz že teden dni poprej konstatiral nevarni tifus, a epidemija se mu ni zdela tako nevarna, da bi bil odredil kaj varnostnih odredb. Gostilna je bila nemoteno odprta naprej, akoravno je bila v hiši kužna bolezen. Tudi pri sosedu, znanem protestantu Evaldu Hemplnu se je pojavil legar. Od teh nemških družin, naprej se bodo okužile še slovenske, ki pač vsekako bolj držijo na snago kot priseljeni Švabi. Lepe razmere.

š Surovost. Včeraj, dne 1. oktobra, je v nekem šotoru neki slovenski obleskovelec »Herbstmesse« v Gradcu slovensko nagovoril svojega znanca. Tako je začel nek buršak kričati in vpiti: »Ein Windischer ist hier!« Nastal je šum in tevtovski kričanje. Slovenec se je izognil Nemcem s tem, da je ušel besnečim divjakom skozi stranski izhod. Že prvi dan so Gradčani pokazali, da na »Herbstmesse« ne marajo slovenskega denarja. Tako postopajo nemški sodeželani z nami in mi bi jim na slepo tlačali in jim denar nosili. Prav se zodi slovenskim liberalcem, ki tako si- tiijo v Gradec, če jim Nemci klofute de- iijo.

š Slabo deževno vreme vpliva zelo neugodno na razvoj grozdja. Začelo je močno gniti. Treba bo takoj pobrati, ker drugače bo deževje dobroto letošnjega vina zelo zmanjšalo.

š V Dravo je skočila? Iz Ptujja javljajo: O sramotni aretaciji in nesrečni usodi služkinje Antonije Cvetlin ste že poročali. Nesrečna služkinja se je zdravila v tukajšnji bolnišnici. Ponoči dne 25. septembra pa je natihoma pobegnila iz bolnišnice. Kakor sedaj zatrjujejo druge bolnice, je pustila pod posteljnim vzglavjem pismo naslednje vsebine: »Zaradi sramote, ki bi me čakala pri starših in znanih vsled odгона, sem šla v Dravo«. Služkinje doslej še niso mogli zaslediti in mislijo, da je skočila v vodo z ozirom na okolnost, da je pobegnila v bolniški obleki.

Ljubljanske novice.

NOVO NAŠE DRUŠTVO V LJUBLJANI.

Šentjakobsko prosvetno društvo šentjakobske župnije se je ustanovilo dne 1. oktobra 1911. Na ustanovno zborovanje je prihitelo na stotine vrlih naših somišljenic in somišljenikov. Prostorni salon gostilne »Pri Kamenčanki« je bil nabit poln, a tudi na dvorišču je bilo vse polno ljudi, ki so vsi vztrajali do konca ustanovnega zborovanja, dasi je dežilo, kakor da bi kdo iz skafa vlival. Ustanovno zborovanje otvoril proponent novega društva, kapelan Peter Janc, ki v daljšem govoru obrazloži, kako težavna da so bila pripravljalna dela za novo društvo, a trud je rodil obilo sadu, ker je že do zdaj vpisanih nad 400 članic in članov v novo društvo. Izobrazbi, omiki, pošte- ni zabavi je namenjeno novo društvo. Čitalnica se otvori 8. novembra 1911 v Florijanski ulici št. 11, I. nadstropje. Tam se bo predavalo, tam bodo društveni shodi. Novo društvo bo imelo tudi pevski zbor in čimprej mogoče se ustanovi tudi Orel. Zeli sloge novemu društvu. V imenu šentpeterskega prosvetnega društva pozdravi zbor profesor Karel Dermastia, ki v svojem govo-

ru govori o glavnih načelih naše izobraževalne organizacije. Pri sledečih volitvah so bili izvoljeni v odbor gg.: Karol Čeč, posestnik in faktor; Frančišek Hostnik, vrtnar; Peter Janc, kapelan; Josipina Kačar, Marija Košak, Ivan Možina, deželni oficial, Kajetan Kanté, posestnik; Josip Olup, trgovec; Ivan Ogrin, posestnik in stavbenik; Ivanka Simončič; Marija Salamon; Jernej Serjak, posestnik. Pregledovalci računov so: Janko Barle, župnik; Ant. Bernik, deželni nadoficijal; Ivanka Fojkar, trgovka. V razsodišču so: dr. Frančišek Dolšak, zdravnik; Ivanka Kocmur; Frančišek Kos, delavec; Albin Poljanec, uradnik in Josip Supin, raznašalec. Članarina se določi: vpisnina 50 vinarjev, letna članarina 1 krona. — Ker je bil dnevni red izčrpan, je zaključil proponent Jane lepo uspelo ustanovno zborovanje z željo: Naprej k solncu, solncu omike in izobrazbe!

lj Prvo predavanje S. K. S. Z. se vrši jutri, v torek, ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Ljudskega doma« (II. nadstropje). Predava g. dr. J. Ev. Krek: »Kako so se razvile sedanje gospodarske razmere.« Vstop vsakemu prost. Po predavanju važna seja S. K. S. Z.

lj Ljubezna socialna demokracija do ljudstva. Socialni demokrati prirejajo shode zoper draginjo in zahtevajo, da se izboljša ljudska beda. Zdjaj pa berite sledečo današnjo notico »Zarje«: »Pred tednom dni je bil v Ljubljani — tako je bilo razglašeno — cvetlični dan za revne visokošolce. Poleg brhkih deklet s cvetjem in rožami je mrgolelo po ulicah policajev s sabljo. Držali so meščansko družbo za uzo, da se ne splaši, pazili na javni red, da ne poskoči s svojega tira. Ampak motil bi se, kdor bi mislil, da opravlja sv. Hermandad svoje guvernantske posle gratis in da pomaga javnemu redu iz zadrege brez posebnega honorarja. Iz zanesljivega vira smo čuli, da je moral odbor cvetličnega dneva prav drago plačati nena- prošeno policijsko »pomoč«. Darovalci so radovedni, koliko so nabrali za ljubljansko policijo in tudi nas zanima, kaj stane reševanje meščanskega reda tako- le en dan. Cvetlični odbor ustreže vsem prijateljem policije, če odgovori na to vprašanje.« — Socialni demokrati torej ne privoščijo ubogim policajem nagrade, ker so morali skoro dva dni paziti, da se je vzdževal red! Stali so na dežju in zdaj se sodrugi vsajajo, da niso policaji zastoj služili ljubljanski frakariji. Etbin Kristan je res imeniten zastopnik te frakarije, ker zahteva, da bi policijski stražniki vse nadure, kar so bili v službi, morali frakariji zastoj garati. To je res silno ljudsko stališče socialne demokracije in z njo zvezanih liberalcev.

lj Uspeh. Ker smo precej časa zaman čakali, da z ozirom na nižje cene živine, mesarji znižajo cene mesa, smo pretekli teden priobčili nekaj notic, ki so pokazale resnični položaj na živin- skem trgu. To je toliko uplivalo, da so ljubljanski mesarji se vendar-le odlo- čili znižati cene mesa. Da je radi tega g. Jožef Kozak v »Narodu« hud na nas, je umevno. Mi bomo pa vedno zastopali le splošno blaginjo ljubljanskega prebivalstva.

lj Učitelj - pisatelj g. Janko Leban je obol el na obeh ter bil sprejet v de- želno bolnišnico. Želimo, da skoro ozdravi!

lj Iz pisarne »Dramatičnega dru- štva« se poroča, da jutri zvečer pojo opero »Rigoletto«. Kot gost natopi v vlogi Gilde mlada umetnica gospa Ma- ja markiza Strozzi iz Zagreba.

lj Komorni pevec Burian, ki bo pri- redil koncert v Ljubljani, kot smo že poročali, bo priredil tudi v Zagrebu dva koncerta. Proti svetovno znanemu te- noristu Burianu, ki je bil član kraljeve dvorne opere v Draždanih, je saški kralj Friderik kot lastnik te opere vlo- žil tožbo zaradi kršenja pogodbe in na plačilo konvencionalne globe 30.000 mark. Pri nedavno minuli razpravi, za katero je bilo delegirano deželno sodi- šče v Pragi, je bil tudi Burian obsojen na plačilo polovične globe 15.000 mark. Pred nekoliko meseci je zaslužil Bu- rian velike vsote denarja s petjem v gramofon. Govori se, da je bilo ravno to glavni povod tožbe kralja Friderika Avgusta proti njemu. Program Buria- novega koncerta v Ljubljani je zelo ob- širen ter priporočamo obilen poset.

lj Poročil se je g. Karol Mahkota, učitelj, z gđc. Angelo Miklavčičovo, biv- šo učiteljico v Preddvoru.

lj Perice se jako pritožujejo nad »modrostjo« ljubljanskega magistrata, ki jim je določil prostor v mestni jami. Vsi le te magistratove odločbe perice upravičeno tožijo, da dovolj ne zaslužijo, zato je želeli, da magistrat glede prostora kaj primernejšega ukrene.

lj Soc. demokrati so včeraj prire- dili v areni »Narodnega doma« protest- ni shod proti draginji. Shod se je pričel ob 3. uri popoldne n je trajal do pol 5. ure. Udeležilo se ga je kakih 450 ljudi, med katerimi je bilo precej žensk in otrok. Protestni govor je imel Etbin Kristan z že znanimi, zelo ostrimi »šlo- garji«. Sodrugi so nameravali po shodu prirediti po mestu obhod, katerega jim je pa zabranil Jupiter Pluvius.

lj Pobegnil je v soboto od dela sta- roga vojaškega oskrbovališča prisilje- nec Karel Schinagel. Pri pobegu je ukradel delavcu Franc Prepeluhu 16 K vreden suknjič.

lj V Ameriko se je včeraj hotel od- peljati Anton Šušteršič iz Poravč pri Krškem ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Na južnem kolodvoru mu je službujoči stražnik namero preprečil s tem, da ga je aretoval.

lj Pelerina zamenjana je bila vče- raj zvečer v »Ljudskem Domu«. Tisti, ki jo je zamenjal, naj jo takoj prinese nazaj, da se obvaruje sitnosti.

Somišljeniki! Prispevajte v »Ljud- ski sklad«! »Ljudski sklad« je stranki- na blagajna in vsak prista naj žrtvuje po svojih močeh. Nabirajte med svoji- mi znanci, nabirajte pri prireditvah, nabirajte na vsakem shodu! Sprejema: Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6. **KATOLIŠKA DOGMATIKA IN ETIKA.** Spisal dr. Gregorij Pečjak, (480 str.). Cena vezani knjigi 5 K 30 v. V založbi »Katoliška bukvarne«, 1911. **Katoliška etika** posebej 2 K 8 v.

Viktor Kragl, kaplan v Sodražici, javlja prežalostno vest, da je nje- gova iskreno ljubljena mati

Marija Kragl, roj. Ahačič
nadušiteljeva vdova

danes popoldne ob 4. uri, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče, v dobi 54 let mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predobre matere bo v ponedeljek, dne 2. oktobra 1911 ob 10. uri.

2955
Priporočena bodi v molitev.
Tržič, dne 30. septembra 1911.

Zahvala.

2944

Potrni valed nagle smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega sina oziroma brata, svaka in strica, gospoda

JANKOTA COLNERJA
oficiala Mestne hranilnice

izrekamo vsem prijateljem in znancem najlepšo zahvalo za izkazano sočutje in za mnogobrojno častno spremstvo pri pogrebu.

Zaisti se najlepše zahvaljujemo g. gg. duhovnikom, cenjenim gg. stanovskim tovaršem, ter vsem daro- rovalcem krasnih vencev. Dalje se najtopleje zahvaljujemo slavnemu pev- skemu društvu »Glasbene Matice« za gniljive žalostinske na pokopališču pri sv. Krištofu in ob odprtem grobu na Ježici.

Presrečna hvala vsem!

Ježica, 29. septembra 1911.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

2946

Povodom smrti, kakor tudi že med boleznijo nam ljubljene soproga, oziroma očeta, strica in brata, gospoda

Jakoba Burger
posestnika

izkazalo se nam je od vseh strani toliko sočutja, da se ne moremo vsa- kemu posebej zahvaliti.

Zahvaljujemo se zlasti prečasti- temu g. župniku in pred. g. p. Albertu za tolažilne obiske med boleznijo, blag. g. dr. Rusu za skrb in požrtvo- valnost med boleznijo, blag. gospodu Lukmanu in slavnj požarni brambi v Sp. Šiški za častno spremstvo pri pogrebu.

Nadalje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojnika v tako obilnem šte- vilu spremili k večnemu počitku.

Sp. Šiška, 30. septembra 1911.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

2957

Za vse obilne dokaze priskega so- čutja ob boleznj in prerani smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, ozi. sina in brata, gospoda

Frana Kukoviča

mestnega tržnega stražnika

izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo.

Posebej se pa še čutim dolžno izreči iskreno zahvalo veleč. gospodu kanoniku Sušniku, zdravnikom gg. dr. Högl in dr. Stare, gg. policijskim uradnikom, velenjenim gg. kolegom nepozabnega pokojnika ter sploh vsem, ki so spremili predragega rajnika k večnemu počitku.

Ljubljana, 2. oktobra 1911.

Neža Kukovič roj. Berčič
žalujoča vdova.

Zahvala.

2947

Za izraženo sočutje povodom smrti preblage najine matere, gospe

Helene Petrin

izrekava vsem prijateljem in znancem za mnogobrojno spremstvo nepozabne pokojnice k večnemu počitku, kakor tudi vsem darovalcem vencev, naj- topnejšo zahvalo.

Ljubljana, 30. septembra 1911.

Adolf in Filipina Petrin

Zahvala.

Podpisani se prav lepo zahvaljujem g. Francu Polanšku z Vrhnike, kateri mi je težko in nevarno obolelega vola v najkraj- šem času vspešno ozdravil, in ga toplo priporočam.

Anton Debevc,

2919

Bukove št. 31, posta Postojna.

Priporočamo

2794

drože (kvas) iz drožarne Josipa Košmerl

Ljubljana, Frančišk. ulica št. 8.

Izborna blago! Točna postrežba.

Zahtevajte drože v prid »Slov. Straže!«

Hiša na prodaj v Kranju

na Glavnem trgu št. 181, kjer je vzi- dana Prešernova spominska plošča. Pripravna za gostilno, trgovino ali drugo obrt. Več se izve pri lastnici **Kati Roblek.**

2927

Miss Farler

English lessons
Dalmatinova ul. 7/II.

Govoriti je mogoče vsak dan od 6. do 7. ure popoldan.

2905

Sprejme se kontoristinja

popolnoma večša slovenskega in nem- škega jezika, samostojna knjigovod- kinja in korespondentinja proti ugodni plači.

Ponudbe je doposlati: **H. Flatschat,** rudarsko podjetje, **Mirna, Dolenjsko.**

Razpisuje se

služba organista in cerkvenika

v Studenem pri Postojni.

Plača je: v denarji do 600 kron. Stolnina, pro- stovoljna bira v žitu, krompirju, fižolu, razni darovi. Nastopi se 1. novembra t. l. — Samski imajo prednost.

Župni urad v Studenem, dne 30. sept. 1911.

2951

Dom. Janež, župnik.

Mlad izobražen mož

z dvema razredoma realke, enim letni- kom učiteljšča, vojaščine prost, z do- brimi spričevali in lepo pisavo išče službe. Prijazne ponudbe na upravo »Slovenca« pod šte. 4503.

2914

Razpis „CERES“-nagrad

KRON 30.000-

Da tudi tam vpeljemo jedilno mast „CERES“, kjer se ista v sled stare navade in neutemeljenih predsodkov še ne uporablja, obrnemo se s prošnjo na vse one, ki so iz prepričanja in praktičnih izkušenj naši stalni odjemalci, da nam blagovole odgovoriti na sledeča vprašanja:

1. Kaj je povzročilo, da ste pričeli uporabljati jedilno mast »CERES«? 2. Katere vrline poseduje ta mast napram drugim jedilnim mastem? 3. Vsled kakih koristi vam je ta mast nenadomestljiva? 4. S čim prepričate Vaše znance o teh koristih?

Za dobre odgovore na ta vprašanja razpišemo sledeča darila, katere se bodo izžrebala:

1 darilo od K 1000 = K 1000	20 daril po K 100 = K 2000
10 daril po K 200 = K 2000	1000 daril po K 20 = K 20000
Skupaj . . . K 3000	K 22000

Za pošiljatelje takih odgovorov, ki se po obliki in vsebini posebno odlikujejo razpišemo sledeče nagrade, ki se bodo razdelile:

1 nagrada od K 1000 = K 1000	5 nagrad po K 200 = K 1000
2 nagradi po K 500 = K 1000	20 nagrad po K 100 = K 2000
K 2000	K 3000

Posebno razsodišče, kojega sestavo bomo svoječasno v časopisju objavili, bo odločilo, kateri odgovori da se prepuste k izžrebanju **K 30.000-** daril v skupnem znesku K 25.000 in med katere pošiljatelje, da se bo razdelilo gornjih 28 nagrad v znesku od K 5000.

Tega razpisa se lahko udeležijo vsi tisti, ki vpošljejo dobre odgovore na gornja 4 vprašanja najdalje do 15. listopada 1911 in se s tem izkažejo, da uporabljajo našo jedilno mast »Ceres«, da priložijo najmanj 5 ovitkov (od zavojev po 1/2 kg ali od kock po 1/2 kg). Za vsakih nadaljnjih 5 ovitkov dobi pošiljatelj dobrih odgovorov po eno nadaljnjo številko srečke, tako da ima pri žrebanju dvojni, oziroma večkratni up na dobiček.

Žrebanje se vrši dne 20. grudnia 1911 ob 10. uri predpoldne v po § 88 notarskega reda zahtevani navzočnosti c. kr. notarja dr. viteza pl. H. Kopetza, v njegovi pisarni v Ustju ob Labi. Dobitki se bodo izplačali dobiteljem takoj v gotovini brez odbitka. Imenik vseh dobiteljev se bo tiskal in se na zahtevo dopošlje.

JURIJ SCHICHT d. d., „Tekma za nagrade“, Ustje ob Labi (Russig), Celko.

Po svetu.

Socialni demokrati kot delodajalci.

Zanimivo je dejstvo, da so ravno socialnodemokratski strokovni listi oni vir, iz katerega lahko posnemamo, da so rdeči »sodrug« kot delodajalci ravno največji izkoriščevalci. Tako se more skoro v vsaki številki socialnodemokratskega lista »Zeitra« ki ga izdaja rdeči sodrug poslanec Förstner, brati o socialnodemokratskih konsumih, ki nočejo ničesar vedeti o žvižanju plač in skrajšanju delavnega časa. Tako n. pr. piše, da so bili v socialnodemokratskem konsumnem društvu v Darmstadtu socialnodemokratski čevljarški pomočniki celo prisiljeni stavkati, ker je delovodja napram zahtevam pomočnikov zavzel popolnoma odklonljivo stališče ter je s tem dal tudi drugim mojim povod, da so istotako odklonili stavljenе zahteve. Posebno značilno je, kaj je konsumno društvo odgovorilo na zahteve pomočnikov: »Da se na noben način ne sme zvišati napetost v plačilnih razmerah med našimi in zasebnimi obrati. Zvišanje v našem obratu bi povzročilo znatno zvišanje v privatnih obratih.« Nadalje je skušalo to konsumno društvo onemogočiti stavko ter je sililo pomočnike, naj postanejo stavkokazi, naj store sploh dejanja, ki jih, kot znano, socialna demokracija tako obsoja. Vsled tega delavstvu sovražnega stališča je seveda nastal precej velik spor. Naše mnenje pa je, da socialnodemokratski pomočniki, ki so v navedenem socialnodemokratskem konsumu vposleni, ne bodo več hrepneli po socialnodemokratski državi bodočnosti.

Blériotu v čast je sklenila občina Barraques izpremeniti svoje ime in sicer v spomin na zgodovinski prvi polt žez Veliki Kanal, katerega je dovršil Blériot dne 25. julija 1909, vzdignivši se v Les Barraques. Ta občina se bo imenovala odslej »Blériot - Plage«, to je Blériotovo obalo. Kako popularna je na Francoskem aviatika, sploh kaže dejstvo, da so nekateri kraji v čegar bližini se nahajajo aerodromi (letalna polja) dodali svojim imenom pridevek »Aviation«, na primer Betheny—Aviation pri Reimsu in Juvisy—Aviation.

Moč modernih pušk. Nedavno so opremili župno cerkev v Neustadtu ob W. na Nemškem z električno razsvetljavo. Za napeljavo vrvi za lestence pa bi morali predreti na večih krajih strop cerkve, ki je umetno poslikan ter se bi nedvomno pri tem delu poškodovale dragocene slike. Postaviti bi pa tudi morali 15 metrov visok oder, kar bi bilo združeno z velikimi stroški, ne glede na to, da bi bili delavci kljub temu v vedni nevarnosti pri delu. Inženir Gassner pa, ki je vodil celo delo, si je znal pomagati na zelo originalen način. Ko so bile točke, kjer je bilo treba predreti strop, natančno določene, je

Gassner prestrelil strop na dotičnih krajih potom moderne puške z jeklenimi krogli. Seveda je bilo treba precej priprav, predno so naravnali puško. Projektili so predrl natančno na določenih krajih omet, kakor tudi les in opeko ter izvršili tako v nekaj trenutkih delo, ki bi je ne mogli drugače vveč dneh. O velikanski moči projektilov priča dejstvo, da so krogle prestrelile 30 cm debeli obok popolnoma gladko. Odprtina v stropu je komaj vidna, medtem ko ima na zunanji strani večji obseg.

Četrta armada Japonske. Tudi Japonska si hoče nabaviti »četrto«, to je zračno armado. Dosedaj je imela le en v Franciji kupljen vodljiv balon. Sedaj pa grade velikanski vojni zrakoplov takozvan. »Togovega sistema«, kakor je Zeppelinov zrakoplov. Dolg bo 180 m in meril bo 15 m v premerju. Šestero motorjev bodo razvijali 120 konjskih sil in poganjali zrakoplov v mirnem zraku s hitrostjo 110 km na uro. V 65 km močnem protivetru se bo premikal ta zrakoplov s hitrostjo 50 km na uro in celo proti viharju 105 km na uro prodiral po 8 km na uro. Njegova nosilnost bo znašala baje 42 tonelat pri 20 tonelat bencina. Ostal bo lahko celi teden neprekinjeno v zraku. Posadka znaša deset mož, v vojski pa še 20 mož več, ki bodo imeli nalogo, metati bombe na sovražne ladje. Ta zrakoplov bo dovršen v poletju prihodnjega leta. — Tudi v aviatiki se japonski vojaki pridno vadijo, in sicer na Gradejevem enokrovniku in na dvokrovnikih Wright in Farman. Zadnjič je naročila vojna uprava še petero Wrightovih dvokrovnikov. Kadar se povrmeta oba v svrhu aviatičnega izvežbanja v Francijo in Nemčijo odposlana častnika, se bo pričelo tudi na Japonskem z gradnjem lastnih aeroplanov in otvorjene bodo letalne šole.

Svetovni aviatični rekord avstrijskega častnika. Nadporočnik Bier je dosegel nov višočinski rekord s pasazirjem. 28. septembra se je vspel v Dunajskem Novem Mestu z dvema pasazirjema na Etrichovem enokrovniku do višočine 1503 m.

Očeta, mater in dve sestri je zastrupila v New Orleansu ena tamošnjih najslavitejših mestnih lepotic miss Chawfrod. Ko so jo aretovali, je bila popolnoma mirna ter je rekla, da ji je vseeno, kaj pride. Kot sirup je namešala opij v jedi. Ze pred enim letom so došle na policijo ovadbe, ki se jim pa ni verjelo. Ena izmed njenih sester, ki je bila sedaj zastrupljena, je tedaj policiji izjavila, da se bo umorila, ako bodo aretovali osumljenko. Chawfrodova je trpela tudi na kleptomaniji ter je tudi kradla v lekarnah zdravila in strupe.

Milijonska ustanova. Iz Rima poročajo, da je Andrew Carnegie daroval italijanskemu kralju Viktorju Emanu-

elu 750.000 dolarjev za ustanovo, iz katere bi se naj izplačevale nagrade za junaška dejanja v meščanskem življenju v Italiji. Potom dekreta z dne 25. septembra je bil imenovan upravni svet ustanove.

Svinja obžrla dete. V Johovi pri Bosenski Dubici je kmetica Marija Vikalo po opravih odšla iz hiše, ko se je pa vrnila, je našla zibko, v kateri je bilo njeno 6mesečno dete, prevrnjeno, poleg pa svinjo, ki je žrla otroka in mu že odgrizla obe noge in eno roko. Dete je na poškodbah umrlo, proti materi je pa uvedeno kazensko postopanje.

Književnost.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI

priporoča za praznik Vseh svetnikov cerkvenim in pevskim zborom sledeče skladbe:

Goller Vincenc, Missa in hon. Sanctorum omnium, dvoglasno z orglami. Part. 1 K 20 vin., glasovi po 24 vin. — Prav lepa maša, posebno za praznik Vseh svetnikov zelo primerna.

Foerster Anton, Missa in hon. St. Francisci Seraphici za mešani zbor in orgle. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 30 v.

Gruber Jos., Missa Mater Dolorosa za mešani zbor in orgle. Part. 2 K 80 v., glasovi po 50 vin.

Pogačnik Jos., Missa in hon. St. Josephi za mešani zbor in orgle. Part. 1 K 60 vin., glasovi po 40 vin.

Chlondowski dr. Anton, Missa in hon. St. Stanislai Kostkae za mešani zbor in orgle. Part. 2 K 80 vin., glasovi po 40 vinarjev.

Kimovec-Premrl, Introitus et Communiones za večje in največje praznike celega leta. Part. 2 K, glasovi po 1 K.

Foerster Anton, Responsoria za mešani zbor. Cena na karton nalepljenemu izvodu 55 vin., nenalepljenemu 25 vinarjev.

Premrl Stanislav, Missa in hon. S. Christinae Mart. za mešani zbor in orgle. Part. 2 K 40 vin., glasovi po 40 v.

Sattner P. Hugolin, Missa Seraphica za mešani zbor in orgle (tudi za orkester). Part 3 K 20 vin., glasovi po 50 vinarjev (orkestralni glasovi so na razpolago).

Griesbacher, Repertorium Chorale enoglasno z orglami. Part. 3 K 24 vin., posamezni glasovi po 72 vin. Z ozirom na obseg vsebine je cena zelo nizka. — Ta hvalevredna zbirka, brez katere naj bi ne bil noben cerkveni pevski zbor, nudi bogat repertorij, v katerem se nahaja 120 enoglasnih napevov, kakor: 113 ofertorijev in gradualij, skoraj za vse praznike in nedelje celega leta in druge prilike; latinsko mašo »Janua coeli«, requiem, asperges me, vidi aquam, pange lingua, veni creator itd. — Vsi napevi so enoglasni in ne pre-

segajo nikdar dvakrat črtanega e. Spremljava orgel je vseskozi krasna in moderna, vendar strogo cerkvena, a ne pretežka. Take hvalevredne praktične zbirke, ki bi obsegala toliko in v takem slogu zloženih napevov, nam dosedaj še ni podal noben skladatelj. Pri izvajanju naj se ozira na menjavo glasov, ki je označena s črkami, kar pomenja: O (Oberstimmen), U (Unterstimmen) in T (Tutti). Omenjena menjava nudi boljši užitek, povzdigne skladbo, na poslušavca pa napravi mogočen vtis. — Plodoviti skladatelj, katerega priste-vajo strokovnjaki med najboljše današnje cerkvene skladatelje, je z izdajo teh napevov izredno ustregel vsem cerkvenim zborom, zlasti onim, kateri razpolagajo z malim številom pevskih moči. — Bodi torej ta zbirka vsem cerkvenim pevovodjem kar najtopleje priporočena; želeti je, da si jo nabavijo vse naše župne in druge cerkve.

Potopisov Sv. dežele imamo Slovenci zelo veliko, toda Jurij Trunkov, ki ga je letos izdala Družba sv. Mohorja, je res nekaj izbornega, kar se tiče opisovanja ljudstva in kmečkega življenja; to je pisatelj tako mično popisal, da bo naše ljudstvo vžilo pri branju mnogo pristrskega veselja. Vrh tega pisatelj pojasnjuje mesta Svetega Pisma Stare in Nove Zaveze, ki se nanašajo na vsakdanje življenje, veselje in trpljenje palestinskega kmetiča. Za ta potopis bodo Mohorjani g. Trunku iz srca hvaležni.

Vdovica. Povest iz 18. stoletja. Napisal J. E. Tomič. Poslovenil Štefan Klav. Ta mična povest je izšla v zalogi »Edinosti« v Trstu. Priporočamo.

Najnovije izvirne slovenske muzikalije. Muzikalije »Glasbene Matice« za društveno leto 1911/12 so izšle. Obsegajo izvirno slovensko koncertno delo, Simon Gregorčičevo balado »Jeftejeva prisega«, ki jo je zložil odlični slovenski skladatelj g. P. H. Sattner. Delo, na katero smemo Slovenci ponosni biti in katero bodo koncertno glasbo goječa društva z veseljem in največjim uspehom tudi po manjših krajih bodisi spremljevanjem orkestra ali s klavirskim deloma harmonijskim spremljevanjem lahko izvajala, se dobiva pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani za ceno 5 K. Besedilo je preloženo tudi v hrvaškem prevodu. Drugi del letošnjih muzikalij obsega 20 moških zborov v slovenskem narodnem značaju, zložil Fr. Gerbič. Presrečno-ljubeznjivi spevi, kakor najmilejše slovenske narodne pesmi, bodo ti zbori vsem pevskim društvom dobrodošli in se bodo kmalu udomačili, kakor so se udomačile lepe ipavčeve pesmi. Z veseljem jih bodo izvajala pevska društva po mestih in deželi. Dobe se tudi pri »Glasbeni Matici« za ceno 3 K.

ZALOGA AMERIK. PISARN. OPRAV „JERRY“
 Registraturne omare od 50 K naprej.
 Cenik zastonj

THE REX CO, Ljubljana,
 Hotel pri Maliču. Telefon št. 38.

ŽIMA
 morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, št. 5. 2821

Zlato svotinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
 Najbolj. kosm. zob-
 čistil. sred-
 steo

Seydlin
 Izdelovatelj
 O. Seydl
 Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

Enonadstropna hiša

v Lahovčah p. Komenda
 priprava za kakšno obrt, s hlevom, vodnjakom, dvema podoma, lepim sadnim vrtom, dalje na željo tudi nekaj zemljišča ter kakih 200 korakov oddaljen mlin se proda iz proste roke. — Več pove Franc Ambrož, posestnik, Lahovec p. Komenda. 2953 2

Proda se iz proste roke srednje veliko

lepo posestvo

na Prevolji pri Lukovici z vsem gospodarskim orodjem, vse v najlepšem stanju. Več se poizve pri lastniku **M. Ravnikar, Domžale**. 2921

Pozor! Dobro vpeljeno Pozor!

gostilno, zalogo piva in specerijsko trgovino
 v ljubljanski okolici oddam radi preselitve v drugi kraj **takoj v najem**, eventuelno tudi celo posestvo pod ugodnimi pogoji **prodam**.

== Vpraša naj se do 15. oktobra t. l. pri lastniku ==
Mat. Dolničar, Šmartno pri Ljubljani.

2956

Razpis.

Št. 605/pr.

Pri dež. knjigovodstvu je oddati 1 mesto

2954

računskega praktikanta

z adjutom letnih 1200 K.

Prosilci za to službo morajo dokazati, da so dovršili kako srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali pa da so poleg dovršenih nižjih razredov srednje šole absolvirali še kako trgovsko šolo.

Tozadevne prošnje, katerim je priložiti krstni in domovinski list, šolska in druga spričevala ter dokazila o znanju obeh dež. jezikov, v katerih mora biti navedeno, kako je prosilec zadostil vojaški dolžnosti, naj se predlože

do 31. oktobra 1911 predsedstvu deželnega odbora.

Onim prosilcem, ki so že vložili prošnjo za kako službo pri deželnem knjigovodstvu pred tem razpisom, ni treba ponoviti prošnje, če o svoji prošnji še niso dobili rešitve.

Od deželnega odbora kranjskega
 v Ljubljani, dne 1. oktobra 1911.

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“
 pri **Fr. Cudnu** trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.
 Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.
 Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.
Edino zastopstvo za Kranjsko!
 Ceniki zastonj, poštnine prosto. — Ceniki zastonj, poštnine prosto.

913

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: **Miha Moškerc**.

Št. 16.397.

2920

Razglas.

Za razširjenje okrajne ceste v Radovljici

na okroglo 9000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 16. oktobra t. l. ob 12. opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: »Ponudba za prevzete razširjenja okrajne ceste v Radovljici«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg) ob navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

Ljubljana, dne 28. septembra 1911.

FRANC SOUVAN SIN
 manufakturna
 veletrgovina
 v Ljubljani
 Mesni trg št. 22 in 23.
 1816 1 Narodno podjetje.
 Nizke cene. Solidna posrežba.

Št. 31940.

Razglas.

Kr. hrvatska slavonska, dalmatinska deželna vlada je objavila 20. septembra 1911, da je kraj **Draga** (okraj Sušak komitat Modruš-Reka) s **kolero okužen**. C. kr. dež. vlada odredila je zato z razpisom z dne 24. septembra 1911 št. 25493, petdnevno zdravstveno nadzorovanje onih oseb, ki bi dohajale iz Drage.

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, odreja mestni magistrat, da vsi hotelirji, gostilničarji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, ravnotako tudi poglavarji družin glede družinskih udov, naznanijo **takoj vsako iz Drage došlo osebo** pri mestnem zglasovalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravstveno nadzorovanje vrši se za čas petih dni brez osobnega nadlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodejo v smislu ministerske naredbe z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 198 kaznovali.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 29. septembra 1911.

2942 3

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
 c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Naznanilo.

Ker sta trboveljska premogarska družba kakor tudi južna železnica že enkrat povišali ceno premogu in oziroma voznino, ne da bi bili ljubljanski premogotržci poskočili s cenami, ter je imenovana trboveljska družba zopet v drugič premog podražila, primorani so ljubljanski premogotržci slavnemu občinstvu javiti, da se bo od

dne 1. oktobra 1911 naprej prodajal
premog stot (50 kg.) po 1 K 60 h.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1911.

Z velespoštovanjem
Zadružno načelnštvo.